

primo ducere constitueram. Ecce quam animus meus promptus ac expeditus ad gratificandum. Mihi in votis, ut ista responsoria sit ex tuo voto, si plausu digna aestimanda, impensi laboris haud poeniteret, cum tali de re discursus institutus, de qua

per totam meam 78. annorum aetatem, nulla unquam cogitatio obrepfit, sine ullius Authoris adminiculo, solius Rationis dictamine exaratus: utrum clavum attigerim, Genio tuo dextere ac candidè dijudicandum committo.

EPISTOLA IX. Ad eundem.

Quod nuperà meâ responsione, te magno beneficio & gaudio affectum, ingenue es professus, & in meo pectore letitia concitata, & animus excitatus, ad telam captam pertegendam. Notum ac tritum illud Graecorum: *Ὅς λόγος ἀντιπαλῶσι λέγῃται*: Rationes reverberant, aut evertunt rationes, nulla argumenta tam probe munita ac firma, quin enervari & in dubium vocari queant, tanta est argutia humana.

Idem experitur nuperà meâ responsoria, cui quaedam instantiæ & dubia objecta, ad diluendum. Talis quidem disquisitio haud videtur infructuosa. Prout enim ex silice, aut chalybe attrito ignis scintillæ exilire solent, ita ex mutâ sententiarum collatione, relucescet veritas. Cum ista materia haud sit de pane lucrando, nec operæ precium existimem ejus gratiâ, multum temporis tere-re, non minus, cum intelligam, meam resolutionem haud inacceptam fore, æquitatis Essè duxi, viro amico gratificari, calarum denuo

in manus sumere, & proposita dubia reddere magis dilucida. Quoad Alexandrum à primo paroxysmo convulsorio, nullam aliam passum invasionem Epilepticam, ergo non opus ratione paroxysmi, uti medicamento purgante, quod 1. aphor. 20. eâ die 4. sint prohibita. Utrum autem à primo paroxysmo spasmodico, Alexander nullam aliam sustinuerit, *ἴσχυς*, cum de isto nihil certi constet, & opus demonstratione. Sit ita? Alexandrum à primo insultu Epileptico, nullo alio correptum, quid quæso prohibet, aut obstat, quo minus purgans cum fructu exhibendum, ad præcavendam recidivam, & eliminandos vitiosos atrabilarios & æruginarios humores illius symptomatis effectores, cum illi neque beneficio Naturæ, neque artis operâ, primis diebus evacuati, annon consultum, eos dimovere, ad prohibendum paroxysmi recursum. Id quod etiam plerique Medici in quotidianâ praxi observare soliti. Noratu dignus casus adolescentis, cujus Galenus in comment. lib. 5. aphor.

aphor. I. mentionem facit, qui bilem æruginosam evomuerat, & inter vendum, totum corpus convulsam, illa evacuata, febrim statim & convulsionem cessasse. Consimilem casum mihi olim in quodam meorum filiorum observare contigit, qui ex febre continuâ decumbens, gravissimis convulsionibus Epilepticis excitatus, liber ac immunis non factus, nisi per vomitum rejectâ materiâ subviridi, seu bile æruginosâ. An Philippus quibusdam conjecturis fretus, animadvertit, in Alexandri corpore redundare consimiles excrementitios humores, qui requirant evacuationem, ad prohibendam paroxysmi reditum & procurandam sanitatem magis firmam ac constantem.

Cum adolescens ille Galeni, & meus olim filius, robore Naturæ irritatæ, copiâ & malâ qualitate, virulentæ illius bilis, dum ea excreta, à convulsionibus immunes redditi, quidni & Medico licebit Naturam æmulari, & eam à consimili spurcicie humorum levare, ad præcavendam imminentiâ symptomata.

Aphorismus ille Hippocraticus mihi non refragatur, quin potius suffragium ferat, dum ait: Quæcunque judicantur, & judicata sunt integre, seu perfecte, non movenda sive medicamentis, sive aliter irritando, sed sinenda. Iste aphorismus loquitur tantum de febribus acutis,

si crisis perfecta præcesserit, ut Natura excretis vitiosis humoribus, velut, causâ morbificâ, tota purificata nihil residui, quod evacuationem efflagitet, Naturam in suâ integritate imperturbatam relinquendam, cum medicamentum nihil inveniat, in quod agat, quin id, quod bonum, aggrediatur, & humores nutritios, seu humidum radicale colliquet, id autem intelligendum de veterum violentis pharmacis, juxta illum aphor. 36. lib. 2. qui salubritatem corporis habent, cum per medicamentâ purgantur, citò exolvuntur. Si autem crisis obtingat imperfecta, ut conjectura, restare corruptos humores, eos ipso etiam Hippocrate annuente, licebit evacuare, ne recrudescat morbus, non tantum post 4. sed plures etiam dies, præsertim si benigniora medicamenta exhibenda, quibus antiquiores destituti, idè in purgando corpore erant tam carioli ac solliciti, ne quam noxam inferrent. Hippocr. lib. 2. aph. 12. Quæ relinquuntur in morbis post judicium, recidivas facere consueverunt.

2. Si Philippus bezoarticum alterans, quod ab antiquis etiam medicina fortis, dictum, exhibuit, post triduanam inediam, an non æque graviora metuenda symptomata, ac si purgans oblatum. Cum Bezoarticorum magna sit discrepantia, imbecilliora vel fortiora, cum præco-

secu-

seculo benigniora, qualia nostro ævo usitata, Medicis fuerint incognita, sed theriacalia, aut consimilia tantum alexiteria ad manum. Cum Gai. lib. d. Ther. ad Pisān. 17. illorum usum pueris interdixerit, ob corporis constitutionem mollem ac resolvablem. Cum non sit proportionata calori nativo, ut ob nimiam ac intensam activitatem, facile suffocentur, haud secus ac oleum lucernæ ardenti copiosè affusum, flammam exiguam restinguat. Idem Galenus lib. 5. simpl. med. fac. 17. asserit: Alexiteria media esse inter venena & corpus humanum, præsertim si in dosi excessus committatur, veneni Naturam subire, strangulando calorem nativum & resolvendo spiritus vitales, eâ ratione antidota illa etiam medicamenta fortia nuncupanda. Si Philippus post triduanam demum inediā, Alexandro bezoarticum obtulit, Natura ob tam diutinam abstinentiam valde viribus exhausta, libens concesserim, ab eo, Alexandrum non minus, ac si purgans ingestum, in lipothymiana stomachicam, ob resolutionem spirituum vitalium, incidisse: non mirari soleo, ipsum, syncope correptum, sed majori admirationi, non à morte abreptum. Id quod in nuperâ postremâ peste ab usu bezoarticorum benigniorum, multis contigisse, recordor, haud abs re vel unicum casum, albo calculo notandum,

proponere, viri hujus Reip. primarii, cui cum vesperi peste infectus, sequenti matutinâ 6. tantum granulap. Bezo. oblata, imperando, ut desuper lecto opertus, per bihorium sudaret, quoad virium tolerantiam. Sed quid contigit? Bonus ille vir, definito sudandi spacio vix absoluto, cum sudor abstergendus, ex inopinato, dissipatis spiritibus vitalibus, vitam cum morte commutavit. Exin nihil miri, si Alexander triduanâ fame corpore macerato, ab accepto multo fortiori bezoartico, periculosissis symptomatis occupatus, sed robore Naturæ in vitâ conservatus.

Si Philippus tertio demum die, Alexandro jam integritati corporis & mentis restituto, bezoartica porrexit, an non merito insimulandus neglectæ incolumitatis regię, cum ab initio illa exhibenda, symptomatis obviando, non procrastinando & ociosè spectando, dum Naturâ absq; præsidii se recollegerit, aliàs facile contingere potuisset, ut Alexander, interveniente illâ remorâ, prius vi morbificâ defunctus, quàm ferotina illa medicina præparata.

Sive autem purgans, sive bezoarticum Philippus à triduanâ inediâ exhibuit, utroque modo culpandus venit, licet Alexander vim medicamenti sustinens evaserit, majori id factum felicitate, quàm artis peritiâ, sicut Suetonius de Antonio Musâ, retulit, ob restitutum Cæsarem Augustum,

gustum; prout à me superius, in secunda Epistola, denarratum.

3. Utrum si offeratur æger ex lortione frigidâ attonitus & convulsus, die 3. 4. exhibendum purgatorium vel bezoarticum, hac utendum distinctione arbitraret, si ex lortione frigidâ illa symptomata causata, quin statim ab initio fomenta calida adhibenda, & bezoartica porrigenda, ad calorem revocandum & malignitatem discutiendam, ut eò citius Natura se recolligere valeat, nec cunctandum in 3. 4. diem in morbo aliàs præcipiti, ubi longior mora est letifera: si verò patiens vires jam recipit, & artificiosa adsit conjectura, in tali subiecto residere cacochymiam,

quin convenienti pharmaco, pro ratione virium succurrendum, non video rationabile obstaculum.

4. Utrum ista purgatio, non poterit institui per clysmata, quin & ista cum fructu injicienda, ad revelendos & evacuandos vitiosos humores, sed priùs ponderandû, quo in loco illi hæreant, si in ventriculo, & intestinis superioribus, aut viciniâ subsistant, præferrem purgantia per os ingesta, si in intestinis inferioribus & mesenterii regione delitescant, enemata anteponenda existimarem. Hæc mihi respondenda obvenère, ut tuo satisfacerem desiderio, suum cuique liberum, per me, esto iudicium.

EPISTOLA X. Ad Eundem.

N animo meo haud levis concitata est admiratio, ob superam responsionem, ad quæstionem, cur Philippus tertio demum die, potionem medicam Alexandro exhibuerit, hunc antiquorum diatritariorum morem fuisse, antè triduum medicamenta non præscribere, cuius Sæcæ author Theslalus constitutus, quem Philippus secutus: id repugnat authoritati Galeni nostri, qui lib. 1. Meth. c. 2. tradit: Theslalum vixissè Romæ, sub Neronis regimine, qui aliquot seculis post Alexandrum, potitus est imperio, ita & Philippus ipsi coævus, ut aliquot cente-

nis annis, Theslalum præcesserit, nihil igitur de istâ sectâ illicognitum, nec triduanâ inedia Alexandro excarnificato, qualccunque tandem medicamentum porrexerit. Mihi rationabilius videtur, cum Alexander gravioribus symptomatis convulsoriis correptus, ut de vitâ periclitari iudicatus, Philippum sano consilio, medelam distulisse, interveniens tempori & commodiori occasione, dum ille recuperavit vires corporis & reinissio symptomatum observata, interea in reficiendis viribus per selectam dietam, & corroborantia remedia occupatum, & tertio die potionem purgantem ob-

Qq

tulisse,